

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJASKA 16 DIN, NEDIJASKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 26. JANUARJA 1940.

ŠTEV. 20.

Zakaj se duhovniki vtikajo v politiko?

NEVARNA NEJASNOST

»Duhovniki naj izginejo iz politike!« »Vera nima v politiki nič opraviti!« Take in podobne želje slišiš pri nas vsak dan. Vprašanje o razmerju med vero in politiko in zato tudi o duhovniku v politiki je vedno na dnevnem redu.

Zgledi iz nedavnega časa pa nam kažejo, kako krvave in vendar nepotrebne preizkušnje so prišle nad katoličane, kjer niso razumeli svoje naloge in niso poslušali papeža in se niso brigali za politično življenje.

LEON O DELU ZA KRŠČANSKO DRŽAVO

Leon XIII. se je namreč zelo prizadeval in vse katoličane izpodbujal, naj kakor v kulturnem in socialnem tako tudi v političnem življenju ne stoje ob strani. Stopijo naj marveč v sredo življenja, zgrabijo naj za delo in družbo zopet osvoje za Kristusa. Takole jim govori v okrožnici »Immortale Dei«:

»Če potem stopijo katoličani iz tega ožjega kroga in sami prevzamejo vodstvo države, je v splošnem to koristno in prav.«

Zelo važni in upravičeni razlogi bi morali biti, da bi se katoličani ne bavili s politiko...

»Toda na splošno, kakor rečeno, bi bilo ne udeleževati se političnega življenja prav tako zgrešeno, kakor je ne zanimati se in ne se truditi za javno blaginjo. To tem bolj, ker katoličane prav nauk, ki ga izpovedujejo, priganja k vestnemu in zvestemu delu.

Nasprotno pa, če bodo katoličani nedelavni, bodo dobili vodstvo v roke ljudje, katerih miselnost ne obeta nič dobrega.

Bilo bi tudi to škodljivo za krščansko stvar, ker bi imeli veliko moč oni, ki so Cerkvi sovražni, majhno pa oni, ki so ji naklonjeni.

Zato je jasno, da imajo katoličani upravičen vzrok, da se udeležujejo javnega življenja v državi«. (NP XI., str. 84).

TEŽKE POSLEDICE NEPOKORŠČINE IN NEBRIZNOSTI

Tako je Leon XIII. pred več ko petdesetimi leti opominjal katoličane. Politično delo med narodom je nujno. Saj nam zgledi iz Španije, Mehike in Francije dovolj očitno pričajo, kaj vse lahko doleti Cerkev, če katoličani in njih voditelji spe: Lenoba in brezbržnost v političnem delu imata najusodnejše posledice.

SVARILNI ZGLEDI

Ko je mehiški nadškof Diaz posredoval pri Callesu, naj vrne Cerkvi svobodo in pravice, mu je ta odgovoril: »Pred zakonom smo vsi enaki. Poiščite si pravico na sodiščih in v parlamentu!«

Toda v skupščini so imeli katoličani komaj peščico poslancev. Kako je bilo to mogoče, ko je velika večina prebivalstva verna?

Čisto preprosto zato, ker so katoličani komodno verjeli liberalizmu, da je boljše, če se umaknejo v zakristije. Tako so politično odpovedali katoličani. To pa je velika krivda v časih, ko je politična moč tudi varstvo za svobodo Cerkve v državi. In v časih edino varstvo!

POTREBA POLITIČNE VZGOJE

Ugnati sovražnike v parlamentu je mogoče samo v zmagovitih volitvah. Toda volitev ni mogoče dobiti z nekaj tedni priprave, marveč edinole z dolgoletnim, temeljitim, podrobnim in dobro organiziranim delom. Katoličane je treba politično izšolati, organizirati in ustvariti dober tisk. Zato je treba mnogo časa in mnogo ljudi. V Mehiki in Španiji tega ni bilo, katoličani z duhovščino na čelu so brezskrbno spali, češ kaj se nam pa more hudega zgoditi? Nasprotniki so pa neutrudno delali in jih ob ugodni priliki potlačili.

NAŠE RAZMERE

Da Slovenci takih preganjanj nismo doživeli, je prav zasluga čuječih in delavnih katoličanov

in zlasti duhovnikov, ki so naš narod še pravčasno politično izobrazili in organizirali. Mnogi naši duhovniki so se s politiko bavili in se še, ker tako zahtevajo razmere in razvoj katoliškega političnega gibanja.

A duhovniki se zavedajo, da ima duhovnikovo

politično delo tudi senčne strani. Zato je prav resna naloga naše dobe tudi ta, da vzgoji med laiki veliko odličnih in globokovernih, ponižnih in nesebičnih, izobraženih in sposobnih političnih delavcev, da prevzamejo delo od duhovnika tam, kjer so laiki še bolj na mestu.

Ves svet je ogorčen zaradi Finske

Malokdaj se zgodi na svetu kaj tako očitno nesramnega, da se nad tem zgraža ves civilizirani svet. Tako ogorčenje celega sveta se je zdaj dvignilo proti Sovjetiji, ki je barbarstvo in zahrbtno napadla malo Finsko.

Španska vojna je bila dovolj veliko grozodejstvo boljševisma, a svetovno mnenje je bilo po zaslugi boljševiske propagande zelo deljeno. Kar pa se sedaj godi Finski, ki uživa že dolgo prijeteljstvo vsega sveta, to je pretreslo ves civilizirani svet.

OGORČENJE AMERIKE

Amerika, ki je v španski vojni v precejšnji meri simpatizirala z rdečimi, ki so se izdajali za branilce demokracije, je danes enodušno na strani Finske. Bivši predsednik Združenih držav Hoover organizira velikopotezno pomoč. Ameriški športniki in filmski igralci so se mu ponudili, da bodo zastopali pri raznih prireditvah, katerih čisti dobiček bo šel na Finsko.

Splošno zgražanje nad sovjetsko divjostjo je najboljši dokaz, da se proti Finski v resnici godi nekaj tako ogabnega, da je prišlo do živega celo ameriškim boksarjem in filmskim zvezdam, ki sicer niso posebno zaskrbljene z vprašanji mednarodne poštenosti.

MORILCI OTROK IN ŽENSK

Kdo se tudi ne bi zgražal, če sliši, kako sovjetski plini zastrupljajo čisti zrak nad finskimi jezerci, kako sovjetske letalske strojnice s satansko naslado kose nedolžne finske otroke, kako se bombardirajo z zraka odprta finska mesteca, v katerih prebiva majhen, miroljuben in plemenit narod. Kdor se nad temi grozotami in vnebovpijočimi krivicami ne bi zgražal, bi moral biti podivjan kakor Stalinovi komšomolci.

IMPERIALIZEM JE GRD SAMO PRI NEKOMUNISTIH!

Sovjetska grdobija je še toliko večja zaradi tega, ker je bila ko-

minterna in Sovjetija doslej neizprosnna, da, največja sovražnica vsakega imperializma. V besedah kajpak!

Kako je za časa češkoslovaške krize Stalin v moskovskem radiu tulil nad nemškim imperializmom! Kako je imela komintern vedno polna usta zabavljice nad imperializmom Italije!

KOMUNISTIČNI IMPERIALIZEM - NAJBOLJ NEČLOVEŠKI

Toda reči moramo, da je ruski imperializem, ki se je šele sedaj očitno pred vsem svetom razgalil, neprimerno hujši, kakor so vsi drugi imperializmi. Angleški in francoski imperializem se iskreno zadovoljujeta s tem, kar sta dozdalej nagrabila, in vlada ta bolj ali manj človeško. Sovjetski imperializem pa si hoče podvreči države vsega sveta. Sovjeti hočejo ves svet spremeniti v sovjetsko zvezo komunističnih republik, katere bi Stalin lahko po mili volji teptal s svojimi škornji. Nesreča, ki jo danes trpi dobrodušno rusko ljudstvo, naj bi se razlila čez ves svet. To je imperializem, tako surov in tako krivičen, kakor ni bil še nobeden v zgodovini.

Hinavščine, kakršna je bila ta, ki jo je uganjal komunizem z bojem proti imperializmu, svet še ni videl.

RAZOČARANJE FILOKOMUNISTOV RASTE!

Za človeka z vsaj povprečnim umom je sedaj eno gotovo: verjel bo vedno ravno nasprotno od tega, kar kominterna uči.

Zaupanje v komunizem, njegovo moč in poštenost kopni tudi pri naivnih kakor pomladanski sneg. Ne samo ameriški boksarji in filmske zvezde, ampak tudi poštene slovenski inteligentje, ne glede na svojo vero, dobro čutijo, da se tudi za imenom »slovanska Sovjetija« skriva nekaj umazane-ga in nekaj za vso človeško kulturo in človeško svobodo, posebno pa za slovanstvo, skrajno nevarnega.

Katoliški tisk na Filipinih

Prebivalstvo Filipinov sestoji deloma iz primitivnih rodov, deloma iz belcev, ki žive tu še iz časov španskega gospostva ter evropsko čutijo in mislijo, deloma pa iz slojev, ki ne pripadajo ne enim ne drugim. Preko 90% prebivalcev teh otokov je katoličanov. Danes je analfabetov še 30 do 35% celotnega prebivalstva.

Na Filipinih se tiska 267 listov, od teh jih okoli 100 izhaja na deželi, drugi pa v glavnem mestu Manili. Ti listi imajo okrog 10 milijonov bralcev. Toda rednih naročnikov je le poldrug milijon.

Skupna naklada strogo katoliških listov pa je majhna: le 50 do 60.000 izvodov. To povzroča seveda katoliškemu krogu velike skrbi. Ker pa za bližnjo bodočnost ni pričakovati, da bi katoliški tisk kaj posebno narastel, se morajo katoličani omejiti na negativno delo: da opozarjajo na slabe liste.

Zato so se po vzoru severnoameriških katoličanov tudi oni organizirali v boju proti slabemu tisku. Člani teh organizacij polagajo obljubo:

»Obljubljam, da ne bom kupoval ne pohujšljivih listov ne revij, da jih ne bom nosil ne domov ne v urade in da ne bom hodil v lokale, kjer tak tisk prodajajo in ponujajo. Pripravljen sem, kolikor mi bo mogoče, uničiti vso nespodobno literaturo in pregovoriti tudi tovariše, da store isto.«

To gibanje podpirajo tudi državne oblasti. Široke ljudske množice hočejo pridobiti s propagando po radiu in potujočih govornikih. Vse katoliške organizacije in redovi, zlasti misijonarji »Božje besede«, pri tem delu pridno pomagajo.

Bivši preds. USA HOOVER širi papežev socialni nauk

PIJ XI. KATOLIŠKI UNIVERZI

Ko je katoliška univerza v Washingtonu praznovala petdesetletnico ustanovitve, je Pij XI. pisal celokupnemu ameriškemu episkopatu posebno pismo.

Dandanes, pravi papež, se širijo zmote o vseh stvareh, posebno pa zmote o pravem družabnem redu. Zato ima katoliška univerza kot najvišji učni zavod važno nalogo, da posreduje in razširi zdrave nauke o veri, npravnosti, družbi in državi najprej med svojimi slušatelji ter po njih med ljudskimi množicami. Sv. oče želi, da bi ob tej obletnici ne gledali nazaj na lepe uspehe, marveč obrnili pogled v bodočnost, ki odkriva univerzi velike naloge, a jo čaka tudi večja in težja odgovornost.

UNIVERZA GRE NA DELO

Episkopat je naročil vodstvu univerze, naj naredi načrt, kako bi papeževo željo sprevedla v dejanje. Sestavili so poseben študijski odbor, ki ima nalogo, da naredi program vseh tistih načel, ki jih je treba posebno širiti. Študijski odbor bo poskrbel za knjige in brošure, ki bodo poljudno razlagale poglavitne papeške okrožnice, posebno tiste, ki govore o novem in boljšem družabnem redu.

Brošure bodo izhajale vsak mesec in bodo razdeljene v tri skupine. Prva skupina bo pisana za učence ljudskih šol, druga za srednješolce in tretja za visokošolce.

Načrtno bodo začeli z delom že v ljudskih, farnih šolah, ki jih obiskuje nad dva milijona otrok. Saj tudi za socialno čutenje in mišljenje velja pravilo: Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Dá, nepokvarjeno in mehko otroško srce je še bolj dovzetno in bolj občuti bedo in pomanjkanje bližnjega.

BIVŠI PREDSEDNIK ZDRUŽENIH DRŽAV IN MINISTRI PROTESTANTJE V ODBORU ZA ŠIRJENJE PAPEŠKIH SOCI- ALNIH NAUKOV

Predsednik tega odbora, ki se imenuje »Commission of American Citizenship«, je rektor univerze msgr. Corrigan. Poleg njega so v odboru še bivši predsednik Združenih držav, protestant Herbert Hoover; znani minister za pravosodje Frank Murphy; minister James Farley; poslanik Združenih držav v Londonu Joseph Kennedy; predsednik »Columbia University« New Yorku N. M. Butler, mnogi rektorji drugih ameriških univerz, več senatorjev, poslancev, kulturnih delavcev in gospodarstvenikov.

Naj omenimo ob tej priliki, da je tudi sedanjí predsednik Združenih držav, Franklin Roosevelt, okrožnico »Quadragesimo anno« preštudiral.

Tako delajo Amerikanci in še celo nekatoličani. Če pa pri nas nekaterim tako zvanim katoliškim krogom omeniš ali celo navajaš papeške socialne okrožnice, žanješ zaničljiv posmeh in pikre opazke.

Protestanti za cerkv. edinost

NAVDUŠENJE ZA EDINOST VERE

Po večini so vsi protestantski misijonarji navdušeni za edinost krščanske vere. Toda narodne in zgodovinske tradicije jih zadržujejo pred odločilnim korakom. Zato pa igrajo tu važno vlogo neevropski protestantje domačini, ki sedaj najbolj želijo združenja.

NEEVROPCI NISO ZA LUTRA NE KALVINA

Le-ti namreč nimajo dosti smisla za razne evropske naročne in zgodovinske tradicije. Zato se z vsilo bore proti cerkvam, ki so jih ustanovili Luter, Kalvin in Henrik VIII., in odločno zahtevajo Cerkev, ki jo je ustanovil Kristus. Edinost Cerkve so še posebej zahtevali l. 1938. na protestantskem mednarodnem misijonskem kongresu v Madrasu, na katerem so bili domači duhovniki v večini.

NESREČNA RAZCEPLJENOST KRŠČANSTVA

»Razcepljenost krščanstva« — tako so dejali — »je zlasti v misijonih prava sramota. Koliko jih je že odpadlo zaradi tega in koliko norčevanja je pri nekristjanih! Zato si vsi protestanti domačini vneto želimo edinosti v Cerkvi. Toda edinost v duhu in sodelovanju ne zadošča. Uresničiti moramo vidno in organsko edinost. Mi domačini bi vam radi dali prvi lep zgled, a vidimo, da tega ne moremo brez pristanka in sodelovanja evropskih misijonarjev. Zato vas zaklinjamo, pomagajte nam, da se rešimo sramotne razcepljenosti in pridemo do edinosti, za katero je molil Gospod.«

A BOJE SE SKUPNEGA VODSTVA...

Ta mogočni klic po edinosti je napravil zlasti na odposlance iz Evrope in Amerike močan vtis. Prav vsi so bili prepričani, da ni učenec Kristusov, kdor bi nasprotoval delu za zedinjenje kristjanov.

Protestanti torej hočejo edinost. Zakaj se pa potem ne zedinijo? Neki Šved je l. 1938. v Bremenju dejal: »Gibanje za edinost pa ne sme imeti za cilj enotne organizacije pod skupnim vrhovnim vodstvom.« Papeža se boje. Tu je vzrok, zakaj je kljub vsem naporom tako malo uspeha.

Pomnožimo svoje molitve in žrtve, da bodo vsi spoznali, da papeštvo ni človeška ustanova, ampak božja.

Molitev je za apostola to, kar je meč za vojaka.
Sv. Vincenc Pavelski

Nova knjiga o otroštvu božjem

Vilko Fajdiga, **Božji otroci**. Knjiga za duhovno obnovo. Ljubljana 1940. Založilo škofijsko vodstvo Marijinih družb.

Pisatelj je hotel dati izobraženstvu in dijakom v roke knjigo, ki bi jim odkrila v novi luči lepoto vzvišenih katoliških resnic o otroštvu božjem.

Knjiga vsebuje deset govorov ali premišljevanj s kratkim uvodom. Osrednja misel: katoličani nosimo v sebi nadnaravno življenje božjih posinovljenцев, se plete preko vseh premišljevanj.

V prvem ugotavlja, da človek ni gola stvar, ampak po nepojmljivi božji dobroti otrok božji, član božje družine s pravico do nebes.

V drugem razvija Jezusovo vlogo. On je naš Odrešenik, nam postavljen tudi za zgled, učitelj in vodnik, ki si želi kot najboljši prijatelj osebnega stika z nami.

V tretjem pokaže Marijo v njenem razmerju do našega otroštva (najlepši zgled, naša mati, soodrešiteljica, srednica vseh milosti).

V četrtem premišljevanju je zgoštil veliko res krasnih misli o Cerkvi kot nevidno med nami živečem Kristusu, ki nadaljuje v nas delo odrešenja.

V drugem delu knjige je poudarjena bolj osebno dejavna stran našega duhovnega življenja. Najsvežejšo dolžnost imamo, da rastemo; zato moramo pa z milostjo sodelovati. Toda slabotni človek lahko kar nenadoma zataji Očetov rod, se obrne k zemlji, postane nezvest.

Sledi lepa razlaga žalostne zgodbe o izgubljenem sinu; razdejan Jeruzalem, ki ga je čudovito opeval prerok Jeremija v žalostinkah, je le slabotna podoba njegovih duhovnih razvalin. Najboljša obramba proti človeški slabosti je obhajanje Gospodovih skrivnosti, sv. maše in da-

ritvenega obeda, ki mora po zgledu prvih kristjanov zavzeti prvo mesto v verskem življenju.

Za tem se nam predstavi v čudovitih barvah slika duhovnika, ki ga je božja Previdnost postavila v službo svojih otrok. Zato mora v njih zrasti otroško zaupanje, iskrena ljubezen in vdanost do božjega moža. To poglavje je toplo in prepričevalno napisano. Končuje z veliko zapovedjo ljubezni do bližnjega, ki najde najglobljo utemeljitev: v bližnjem srečujemo Boga. Na tej ljubezni razvija močne nagibe za prepotrebno apostolsko delo, ki naj dobi danes živo obliko v KA, čeprav se tudi delo za druge v svobodni obliki ne zameta.

Knjiga podaja najlepše nadnaravne krščanske resnice v prav razumljivi in privlačni obliki. Kar same delujejo na nas kot močni nagibi verske prenovitve. V knjigi skoro ne opazimo takozvanega moraliziranja, stvarno podaja trdne verske resnice, ki pa ob stiku z življenjem dobijo toploto in privlačnost.

Nekje je bilo omenjeno, da malo motijo številni izreki navedenih tujih pisateljev, morda so pa težja ona mesta, kjer so kar nakopičeni svetopisemski izreki, tako da v toliki množici misli človek skoro izgubi pravo nit. Snov je silno zgoščena in bogata, zato sem pa tja teže umljivo. Pa to so le malenkosti.

Knjiga je gotovo vredna, da jo prebere vsak slovenski katoliški izobraženec. V njej bo spet občutil vzvišenost in lepoto verskih resnic, zaplalo bo v njem mladostno navdušenje, zbudila se odločna volja, biti in ostati za vedno otrok božji. Morda se bo marsikomu godilo kakor v Betelu očaku Jakobu in bo vzkliknil: »Gospod je na tem mestu in nisem vedel!« (Moz 28, 16).

Knjiga stane vezana 24.—, broširana 16.— din.

Maršal Moltke in njegov sluga

Bilo je tlik pred francosko-nemško vojno l. 1870. Slavni nemški general Moltke je bil še v Berlinu, a je pričakoval vsak dan odpoklica na fronto. Zato si je vsak večer pripravil potni kovčeg. Njegovemu strežniku se je to čudno zdelo in ga je vprašal, zakaj to vsak večer dela. Maršal Moltke mu je odgovoril: »Vsak čas me lahko cesar pokliče, pa moram biti pripravljen!«

Nekega večera pa je maršal opazil, kako njegov sluga marljivo prebira knjižico »Izpraševanje vestí«. Postal je na to pozoren in ga vprašal, zakaj tako pridno vsak večer bere to knjižico. Pametni služabnik pa mu je odvrnil: »Eksclenca, tudi

jaz si pripravljam vsak večer svoj potni kovčeg. Gospodar življenja me lahko pokliče, kadar hoče, pa moram biti pripravljen.«

Kako so si podobni

Med špansko državljansko vojno so rdeči razbili in podrli kip Srca Jezusovega, ki ga je bila vsa Španija postavila pri Madridu. Zdaj poročajo, da jih rasisti na Poljskem pridno posnemajo. V Poznanju je ves poljski narod v zahvalo za osvobojenje postavil pred univerzo veličasten spomenik Srca Jezusovega in se mu posvetil. Zdaj so spomenik razdejali.

Skandinavci o papeževi okrožnici

Besede papeževe o osnovah pravičnega miru na svetu so doživele toliko komentarjev v tisku vseh narodov, kakor noben drugi dokument v zadnjem času.

Zelo značilno pa je, da so papeževe razlage naletele na močan in ugoden odmev v protestantskih državah severne Evrope. Naj navedemo samo nekatere danske in švedske liste.

Zelo razširjeni danski časopis »Politiken« označuje papeževe besede kot »najvažnejši dogodek današnjih dni, ker papež predstavlja moč, ki obsega ves svet in ne stoji v nobeni politični fronti«.

»Berlingske Tidende« je prinesel komentar papeževih besed v treh stolpcih. Posebno podčrtava papeževo stališče, da je največje zlo današnjega časa zatiranje človeške svobode, preziranje ljubezni, usmiljenja in bratske vzajemnosti, kakor tudi oboževanje države, ki uničuje večne pravice duše.

V sličnem tonu piše glasilo danskih socialistov »Social Demokraten«; veliko važnost papeževih besed podčrtava celo službeno glasilo danske protestantske cerkve »Kristeligt Dagblad«.

Tudi na Švedskem so izzvale papeževe besede izredno globok vtis. Liberalni list »Stockholm tidningen« piše: »Roma locuta est: Zdaj smo v takem času, ko tudi protestant rad ponovi te stare veličastne besede in mora priznati, da je edino resnično in pravo besedo v teh dneh spregovoril mož, ki edini po svojem poslanstvu ni podvržen spremenljivim menjavam in različnim koristim političnega sveta; kljub temu oz. bolje prav zaradi tega je njegov pomen večji kakor besede propagandnih zvočnikov.«

A organ švedskih socialistov »Socialdemokraten« navdušeno kliče: »Papež je visoko dvignil svetiljko krščanstva sredi sveta, ki je zamračen z barbarskim poganstvom.«

To veliko spoštovanje nekatoliškega sveta za besede Kristusovega namestnika na zemlji mora nas katoličane napolniti s ponosom in navdušenjem.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).